



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,  
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

**Regnault, Valère**

**Mogvntiæ, 1617**

Cap. 3. Priuareitem passua participatione communium precum Ecclesiæ,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)



non obligare in extre. necessitate. Pro qua re faciunt tradita per Couar. ad cap. Alma mater, 1. par. §. 6. num. 8.

8. De sacramento. Ordinis illud peculiariter occurrit hoc loco obseruandum cum Couar. in *preceden. num. 6.* & aliis, quorum meminit Vgolinus *lib. 2. cap. 7. §. 4. sub finem*: quod et si collatum ab Episcopo excommunicato sit validum, imprimaturque characterem: eum tamen qui illud suscipit, siue sciat, si ac ignoret collatorem excommunicatum esse, suspendi debet illius executione donec dispensationem sit consecutus: quam solus Papa dare potest si sciens, aut per ignorantiam crassam susceperit. Si autem per ignorantiam probabilem, à proprio Episcopo; qui in eo actu minime deliquerit. Ita Couar. ibidem: pro eo que est textus in cap. Cum illorum, §. final. De sent. excomm. & in cap. tam primo, quam vltimo. De eo qui Ordinem sartiue suscepit. Procedit autem iuxta Nauar. in *Enchir. cap. 27. num. 241.* cum collator ipse est ex illis excommunicatis qui vitari debet: quia communicatio cum aliis permittitur, etiam in diuinis, per Extrauag. Ad cuitanda, de qua dicemus in cap. vltimo.

## CAPVT III.

*Pruiare item passua participatione communium precum Ecclesie.*

## S V M M A R I V M.

9. *Qua dicuntur communis Ecclesie preces quibus maior excommunicatio priuatur.*
10. *Difficultas, an excommunicatus per resipiscentiam, antequam absoluitur, sit particeps precum Ecclesie.*
11. *Pars negans probabilior.*
12. *Quomodo Ecclesia in die veneris sancto orat pro hereticis & similibus: & quod Ecclesie preces facte per ministros peccatores non careant fructu.*
13. *Excommunicatus per penitentiam restitutus diuina gratia, non priuatur fructu sacrificij Missae.*
14. *Oblationem excommunicati non licet admitti.*
15. *Exceptiones quas id patitur.*
16. *De eo quod excommunicatus prohibetur sepe iri in loco sacro.*
17. *De pollutione Ecclesie per excommunicati in ea, & vlturam, & de eiusdem reconciliatione.*
18. *De celebrante in Ecclesia taliter polluta: aut donante excommunicatum Ecclesiastica sepultura.*
19. *Excommunicatio lata in sepelientes in loco sacro excommunicatum.*

9. **E**CCLISIA Catholica sua membra fouet, & ab iniuriis hostium protegit, non modo Sacramentorum vsu, sed etiam precibus. Sicut ergo communis consensus est, excommunicationem maiorem priuare Sacramentorum participatione tam actiua quam passiuam: sic etiam est, *quemadmodum habet Couar. ad c. Alma mater prima par. §. 6. n. 2. propof. 2.* priuare participatione earum precum quas factas per Clericos, vt ministros suos publicos, Ecclesia Christi fidelibus tanquam membris ex quibus coalescit, inrendit communiter applicari, siue in celebratione Missae, siue in publica persolutione aliorum diuinorum officiorum, siue in publicis supplicationibus, quas vocant processiones. De qua re late in citato §. & duobus preced. Couar. ac post ipsum Vgolinus *tab. 2. cap. 9.* Intellige vero cum ipso Couar. & aliis quos commemorat in *sequenti §. 7. num. 5. conclud. 2.* si excommunicatio iusta sit: vel vt clarius loquitur Richardus in *4. distin. 18. artic. 7. quest. 2.* iusta de causa inflicta sit. Iniusta enim de causa inflicta, non excludit ab ea generali Ecclesie intentione, quae est secundum arbitrium Dei, non secundum arbitrium, & errorem hominum, ex capite. Illud plane, ii. *quæst. 3. tertia.*

10. Quod si quis opponat fieri posse vt excommunicatus resipiscat à peccatis, & per contritionem restituatur gratia Dei antequam ab excommunicatione, *etiam iusta*, absoluitur: vnde fieri vt tanquam Dei amicus, ac secundum Deum, membrum viuam Ecclesie, particeps sit bonorum operum eiusdem Ecclesie. Respondendum est duobus modis (quam distinctionem ex D. Thoma, Adriano & Palud. usurpat Co-

uar. in *cit. §. 6. num. 1.*) aliquem esse posse participem bonorum operum quae sunt in Ecclesia. Altero ex quadam natura rei: nempe quod tanquam viuam Ecclesie membrum idoneus sit ad participandum bonis, quae mutuo quodam influxu membra Ecclesie censentur sibi inuicem communicare hoc nomine, quod iusti, eo quod iusti sint, facilius impetret, & citius exaudiantur à Deo propter alios, cum quibus charitate & amicitia coniunguntur. Altero modo ex intentione Ecclesie: quae preces suas per ministros suos communi nomine fidelium ita fundit, vt non intendat ipsis omnibus applicare earum fructus. Quiquidem sunt: tum satisfactio nis pro peccatis eorum qui iam restituti sunt diuinæ gratiae: tum impetrationis auxilij ad sanctam conseruationem, & ad defensionem aduersus Demonomum incursum, etiam eorum qui adhuc sunt in peccato, atque ad ipsorum conuersionem. Atque isto modo contingit vt precibus Ecclesie priuatur excommunicatus maiore excommunicatione: quia non intendit Ecclesia, vt is ex talibus precibus fructum vllum percipiat. Quod quidem iacturam damnumque illi adferre, dubium non est consideranti, quod superfluum esset peculiari intentione: pro aliquo orare, nisi fructum maiorem perciperet ex precibus factis, quam non factis ipsius intentione.

Quidquid igitur dicat Couar. in *eodem §. 6. num. 4.* (vt ad rem veniamus) tenendum est cum Soto in *4. dist. 22. quest. 1. art. 1.* prout tenet Suarez *tom. 5. in 3. par. D. Thoma, disput. 9. sect. 3.* per resipiscentiam sine absolutione, excommunicatum non restitui communium precum Ecclesie participationi, qua per excommunicationem priuatur. Idem satis aperte deducitur ex cap. Cum desideres, & ex cap. Sacro De sentent. excomm. & apertius ex cap. A nobis 2. eod. tit. vbi hæc ratio tangitur: quod per penitentiam tollatur contumacia culpa, non autem vinculum excommunicationis, propter eam ab Ecclesia iniectum: quod debet tolli ab ipsa Ecclesia, quæ illud iniectum. Istudque procedit quantumcumque excommunicatus iurauerit se Ecclesie obtemperaturum: & parti satisfacturum: imo resipia satisfecerit vt recte Vgolinus notat De censuris *tabul. 2. cap. 6. num. 5.* per citat. cap. Cum consideres, & rationem propositam. Neque vero vlla est in ea remissio Ecclesie, quantumcumque excommunicatus resipuerit, & Dei amicus sit: sicut nec in supplicio quo afficitur homicida, postquam per cordis contritionem consecutus est à Deo veniam. Quae de re plenius Suarez in citata *sect. 3.*

ADVERTE autem ex D. Thoma in *4. dist. 18. quest. 2. art. 1.* ad 1. Ecclesiam orare quidem in die veneris sancto, pro hereticis, schismaticis, iudeis, & Paganis, non tamen orationibus institutis ad fouenda sua membra: sed aliis, quas pro exteris fundit, vt diuina maiestas dignetur eos ad penitentiam & veritatis notitiam adducere. De qua re in sequen. cap. 12. *lectio 2.*

ADVERTE etiam preces communi nomine Ecclesie factas, etiam per malum ministrum, esse semper cum fructu: quoniam eadem Ecclesia semper est in gratia. Neque obest malitia ministri: sicut nec malicia ferui, per quem bonus dominus dat propter Deum elemosynam, impedit huius meritum.

ADVERTE tertio excommunicationem non priuare fructu sacrificij Missae, excommunicatum per penitentiam diuinæ gratia restitutum, sicut priuatur fructu communium precum: quia enim sacrificium Missae effectum habet tantum in iis qui per fidem & charitatem Christo vniuntur ex D. Thoma *3. par. q. 79. art. 7. ad 2. fit vt sicut excommunicatus, non ob excommunicationem, sed ob peccatum propter quod in eam incurrit, priuatur charitate: ita etiam priuatur fructu sacrificij Missae: ille vero omnis qui in charitate est, participet eo fructu quantumcumque sit excommunicatus: quod Couar. expressit ad cap. Alma mater *par. 1. §. 6. num. 2.**

ADVERTE quarto, huc reduci posse, quod habetur ex cap. Sacris, De sentent. excomm. & bene tractatur ab Vgolino De censuris, *tab. 2. cap. 9. §. 4.* Ecclesie ministros non debere accipere oblatum ab excommunicato, vt diuina officia pro ipso faciant. Quod idem author post alios per ipsum citatos, docet procedere, etiam si non ille, sed alius pro illo offerat: quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Item



Item etiam si offerat simpliciter, non autem, vt pro ipso diuina officia fiat: quia speciem auaritia habet, si ab ipso quem Ecclesia fugit, donum acciperetur. Imo etiam si det in elemosynam, iuxta cap. Cum voluntate, De sentent. excommunicationis, §. Prædicatores. Vbi tanquam priuilegium conceditur Prædicatoribus, vt possint ab excommunicato elemosynam accipere, quæ concessio frustra ferret, nisi illud esset de se prohibitu: quia nihil plus concederetur Prædicatoribus, quam cæteris concessum esset.

15. Secus autem est si leget testamenta ad pia opera, vt idem author ibid. num. 4. tractat latius; qui etiam tradit exceptiones quibus ista restringuntur; nempe vt nõ procedant quoad excommunicatum toleratum, per Extrauag. Ad euitanda, de qua in seq. cap. 17. Nec item quoad non tolerari, id est, nominatum denunciatum, aut notorium percussorem Clerici, si plane ignoretur talis esse: quia ignorantia probabilis excusabit accipientem: iuxta cap. Apostolicæ, De Clericor. excommunicat. Nec item cum excommunicatus alias, vt ex fundatione, vel decimarum iure, debet id quod offert; non enim tantum potest Ecclesia sibi ab eo debitum recipere, sed etiam ipsum compellere, si soluere nollit; iuxta cap. Qui oblationes 1. & 2. cum seq. 13. quælibet 3. Nec etiam cum virget necessitas, iuxta post dicenda in cap. 15. lect. 5.

16. ADVERTE quinto, huc etiam reduci posse quod ex cap. Sacris, De sepulturis, excommunicatus priuatur Ecclesiastica sepultura. Quod bene tractat Vgol. in cit. cap. 9. §. 5. & 6. Sufficit autem patris attingere que ille ex aliis refert & late persequitur. Primum est, nomine excommunicati intelligi, tam eum qui à iure, quam eum qui ab homine fuerit excommunicatus: quia par est vtriusque excommunicationis vis, separandi à communione fidelium. Secundum est, nomine loci sacri, qui requiritur ad Ecclesiasticam sepulturam, intelligi non modo Ecclesiam, aut cæmeterium consecratum: sed etiam locum ad eam, vel ad alia officia diuina destinatum auctoritate Episcopi, ex cap. fin. De consecrat. Ecclesie, vel altaris; iuncta glossa ad verb. Non consecrata. Tertium est, si excommunicatus iam sit sepultus in loco sacro, is debeat exhumari, quando ab aliorum corporibus distingui potest, & procul ab Ecclesiastica sepultura iactari, prout habetur ex citato cap. Sacris. Quartum est, Ecclesiasticam sepulturam non esse de negandam excommunicato, etiam notorio, ac denunciato, qui in poenitenti foro, à suo Sacerdote absolutus fuit in articulo mortis, ex cap. fin. De sepulturis. Et ratio est: quia per eam ab iolutionem sublata est excommunicatio; ideoque propter eam nõ potest iure negari Ecclesiastica sepultura. Imo, vt addit idem author, si absolutus in loco prophano sepultus sit, exhumabitur, & in loco sacro sepelietur. Quintum est, cum excommunicatus fuerit toleratus per citatum Extrauag. Ad euitanda, ipsum admitti posse ad Ecclesiasticam sepulturam; de quo vide in seq. cap. 12. lect. 2. dub. 3. Sextum est, si discerni non possint ossa excommunicati, in loco sacro sepulti, illa esse in eadem relinquenda, ex cap. Sacris, De sepulturis. Septimum, in loco non consecrato, nec deputato ab Episcopo ad sepulturam, aut diuina officia celebranda, quantumcumque Ecclesie, aut cæmeterio is proximus sit, excommunicatum sepeliiri posse, ex gloss. ad Clem. primam, De sepul. verbo Cæmeterii. Ratio est: quia sepultura non censetur Ecclesiastica in loco ad eam non deputato auctoritate Ecclesiastica.

17. OCTAVVM EST. Si excommunicatus Ecclesiastica sepultura donetur, locum in quo sepelitur, pollui. Nam ex cap. Consulisti, De consecr. Ecclesie vel altaris, reconciliari debet; idque ab Episcopo proprio, nõ autem ab alio, etiam de ipsius commissione; nisi is quoque sit Episcopus, vt habetur ex cap. Aqua, eod. tit. Nec ante reconciliationem possunt fideles in eo sepeliri, ex cap. Vnico, eod. tit. in 6. Vbi quoque monetur, polluta Ecclesia pollui cæmeterium ei cõtinguum, non autem remotum; polluto vero cæmeterio non pollui Ecclesiam: quia accessorium sequitur principale, non cõtra. Quoniam autem omnis res per quascunq; causas nascitur, per easdem dissoluitur, vt habet regula 1. De regul. iuris; reconciliata Ecclesia cæmeterium quod ob Ecclesiam pollutum erat, intelligitur reconciliatum, vt sub fin. cit. §. 5. idem Vgol. in ex aliis addit.

18. Simul adimonens, quod definitur in cap. Is qui, De sentent.

excommun. cum qui in tali loco polluto diuina scienter fecerit, non incurrere quidem irregularitatem; peccare tamen grauius, & proximum esse irregularitati, vt ibid. gloss. notat; ad verbum Notatus: quoniam ei interdicitur ingressus Ecclesie, per cap. Episcoporum, De priuileg. in 6.

19. NON VM EST, quod idem author i. toto seq. §. persequitur, vt excommunicatus Ecclesiastica sepultura priuatur, sic nulli esse licitum donare ipsum eadem sepultura, ex cit. cap. Episcoporum, & ex Clem. 1. De sepulturis; in qua publice excommunicatum, aut nominatum interdictum, aut usurarium manifestum temeritatis audacia scienter sepelientes, subiiciuntur ipso facto excommunicationi, à qua nõ absoluntur, nisi ad arbitrium Diocæsani prius satisfecerint; non obstante quocunq; priuilegio ipsorum, aut exemptione; siue sint Religiosi, siue sæculares; & siue Clerici, siue laici; siue viri, & siue mulieres, ex glossa 1. ibid. Per ignorantiam tamen probabilem eos excusari satis indicant verba illa, temeritatis audacia, & scienter, neque eos illò vinculo innodari, quantumque foueam fecerint, corpusq; sepelierint, nisi per se, aut per alium tumulto imposuerint, & terra obtexerint, patet: quia illud requiritur ad actum sepeliendi, pro quo ea excommunicatio imponitur.

Qui vero alij comprehendantur nomine sepelientium, incurrentium talem excommunicationem; idem author ibid. num. 3. late disputat, ac tandem statuit comprehendendi omnes illos qui eas operas præstiterint, quibus nõ præstitis excommunicatus non esset ibi sepultus; vt ij qui effoderunt tumulum, aut corpus imposuerunt in eum, aut terra cooperuerunt. Itemq; ij qui eum debuerint, & potuerint impedire ne sepeliretur, non impediuerint, vt clerici illius Ecclesie in qua sepelitur. Item, qui mandant sepeliendum, aut qui præsentem ad sunt, ne talis sepultura impediatur. Cæteros præsentem cõset excusari ab excommunicatione, etiam eos qui cantant, vel Crucem, aut cercos portant. De eadem re videri potest Suarez tomo 5. disput. 12. lect. 4.

C A P. IV.

*Prinari quoque actiua participatione communionum precum Ecclesie.*

S V M M A R I V M.

- 20. Excommunicatus prohibetur sub mortali diuinis officiis interesse.
- 21. Limitationes cum quibus id accipiendum est.
- 22. In Ecclesia quo tempore nõ celebrantur diuina officia, excommunicatus priuatum orare potest.
- 23. Atque adeo recitare priuatum horas canonicas, cum ad eas obligatur.
- 24. Quatenus liceat excommunicato intrare Ecclesiam dum officia diuina in ea celebrantur.

20. EA feueritate Ecclesia priuat excommunicatum communionibus suis precibus, vt ipsum his interesse prohibeat; adeo vt ille peccet mortaliter, si vel Missæ, vel diuinis officiis interfit, vel in Ecclesia cum aliis oret, siue dicendo, siue audiendo, quod vtrumque est participare in diuinis: aut etiam manendo extra Ecclesiam quidem, sed ad eam accedendo tam propè, vt diuina officia quæ in ea celebrantur, audiat: prout notant D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 75. Angelus Excommunicatio vlt. num. 4. Syluest. Excommunicatio 3. num. 1. vers. 3. & Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vlt. §. Vbi scito: qui rationem talis peccati mortis ponit in præcepto Ecclesie; quod communiter sic intelligitur, vt directe, & principaliter excludat excommunicatum à participatione diuinorum.

21. Aduerte autem ista esse eum quadam moderatione intelligenda. Nam si audiret diuina officia, sed sine animo participandi, siue vt loquitur Caiet. interessendi diuinis, vt fieri potest si prope Ecclesiam domum habeat, vnde audire possit; non est censendus peccare audiendo. Præterea excommunicatus potest absq; peccato Ecclesiam ingredi ad audiendam concionem, ex cap. Responso, De sentent. excommun. sed non potest concionari, neque in publico docere, vt Sotus habet

in 4. dist.